

**Привредно друштво за комуналне услуге
„ЧИСТОЋА“ АД
БАЊА ЛУКА**

**ИЗВЈЕШТАЈ
О ПОСЛОВАЊУ “ЧИСТОЋА“ АД БАЊА ЛУКА ЗА ПЕРИОД
ЈАНУАР – ДЕЦЕМБАР 2015. ГОДИНЕ**

Бања Лука, март 2016. године

САДРЖАЈ

ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА ПЕРИОД I-XII 2015.ГОДИНЕ

1.	УВОД	3
2.	ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПРИВРЕДНОМ ДРУШТВУ „ЧИСТОЋА“ АД БАЊА ЛУКА	4
3.	БРОЈ И СТРУКТУРА РАДНИКА	5
4.	ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ УКУПНИХ ПРИХОДА И РАСХОДА У 2015.ГОДИНИ	5
5.	УКУПНИ ПРИХОДИ.....	6
6.	РАЗЛИКА У ЦИЈЕНИ	9
7.	ЗАЛИХЕ ТРГОВАЧКЕ РОБЕ	9
8.	УКУПНИ РАСХОДИ	9
9.	НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА	12
10.	ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	13
11.	ЗАЛИХЕ, ДАТИ АВАНСИ	13
12.	КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА И ПЛАСМАНИ	13
13.	ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	14
14.	АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	14
15.	КАПИТАЛ – СТРУКТУРА КАПИТАЛА	14
16.	СТРУКТУРА ОСНОВНОГ КАПИТАЛА	15
17.	СТРУКТУРА АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА	15
18.	ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	15
19.	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	15
20.	ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА, ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ И ТЕКУЋЕ ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗ НА ДОБИТ	15
21.	КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ, ТЕКУЋИ ДИО ДУГОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА	16
22.	ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	16
23.	ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ	16
24.	ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА	18
25.	ИМОВИНСКИ, ФИНАНСИЈСКИ И ПРИНОСНИ ПОЛОЖАЈ ДРУШТВА ...	18
26.	ОТКУП ВЛАСТИТИХ АКЦИЈА	26
27.	ПРОЦЈЕНА ОЧЕКИВАНОГ РАЗВОЈА ДРУШТВА	26
28.	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	26
29.	ИЗЈАВА О ПРИХВАТАЊУ СТАНДАРДА КОРПОРАТИВНОГ УПРАВЉАЊА	27

УВОД

Овај Извјештај урађен је у складу са обавезом Друштва да припрема годишње извјештаје о пословању који дају објективан приказ пословања и његов положај, укључујући и опис главних ризика и неизвјесности са којима се суочава као и мјера предузетих на заштити животне средине. За израду овог Извјештаја кориштен је годишњи обрачун и други релевантни подаци из пословања Друштва у 2015 години.

Услове пословања, у којима је остварен пословни резултат друштва „Чистоћа“ ад Бања Лука, карактерише година оптерећена неповољним привредним амбијентом. У Извјештају приказ постигнутих резултата дат је са упоредним показатељима из 2014.године. Посљедице економске кризе које су се рефлектовале и на пословање Друштва током 2015.године, Друштво је ублажавало спроводећи усвојене мјере штедње на свим нивоима, те рационалним коришћењем техничких средстава и људских ресурса. Финансијски показатељи пословања садржани у Извјештају дају детаљан приказ остварених прихода и расхода по свим сегментима. Сви расположиви ресурси били су првенствено орјентисани на квалитетно пружање услуга, реализацију планираног обима послова као и спровођење програма мјера штедње и рационализације у свим сегментима гдје год је то било могуће.

У извјештајном периоду Друштво је и поред отежаних услова привређивања успјело одржати финансијску стабилност, обезбиједити средства за исплату обавеза према добављачима, запосленима, ПДВ.

Све то додатно обавезује раднике и пословодство да у континуитету, по стандардима и прописима, одговорно обављају постављене задатке.

Извјештај о пословању даје објективан приказ пословања Друштва и његов положај, с циљем да се обезбиједи релевантне, тачне и поуздане информације свима онима који су заинтересовани за податке о финансијском стању и квалитету пружених услуга од стране Друштва.

Управа Друштва је послове који су јој повјерени водила пажњом уредног и савјесног привредника.

Извјештај има сврху да Управном одбору као органу управљања и Скупштини акционара Друштва, пружи информацију о пословању Друштва у протеклој години, ради сагледавања чињеничног стања и оцјене пословања Друштва у том периоду. Услед економске кризе која није заобишла ни Друштво, услови пословања у извештајној години били су доста тешки за остваривање плана, постављених циљева и развоја. Лоша материјална ситуација корисника услуга и непостојање било каквог инструмента обезбеђења за плаћање извршене услуге додатно утичу на целокупно пословање. Сагледавајући напријед истакнуто, Друштво је и поред евидентних проблема успјело да и у 2015.години, послове из дјелатности којом се бави, уз велике напоре, савјесним радом, преданошћу и трудом одради на задовољавајући начин и да оствари позитиван финансијски резултат.

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПРИВРЕДНОМ ДРУШТВУ „ЧИСТОЋА“ АД БАЊА ЛУКА

Комунално предузеће "Чистоћа" је основано 1955.године. Сада послује под називом Привредно друштво за комуналне услуге „ЧИСТОЋА“ ад Бања Лука и правни је сљедбеник Основног државног јавног комуналног предузећа "Чистоћа" Бања Лука. Промјена статуса и облика својине 70% државног капитала је извршена 19.09.2001. године, сходно одредбама Закона о приватизацији државног капитала Републике Српске.

Дана 19.09.2001.године извршен је упис промјене својине државног капитала у складу са Законом о приватизацији државног капитала (Сл. гл. РС 24/98) и промјена облика у складу са Законом о предузећима (Сл. гл. РС 24/98).

Предузеће послује под фирмом: Привредно друштво за комуналне услуге „ЧИСТОЋА“ ад Бања Лука.

Скраћени назив предузећа: „Чистоћа“ ад Бања Лука.

Сједиште предузећа: Браће Подгорника бр. 2, Бања Лука.

Регистрација предузећа: Код Основног суда у Б.Луци под бр: 1-10-00.

Задња допуна регистрације: 16.07.2014. године, промјена о одлучивању, стицању и располагању имовином Друштва.

ЈИБ код Пореске управе РС: 4400849160004.

ПДВ број код Управе за индиректно опорезивање БиХ: 400849160004.

09.09.2011. године је извршена промјена власничке структуре капитала Друштва тако да је Град БЛ постао акционар са 30% учешћа у капиталу. Како је Град уговорна страна у највећем дијелу пословних активности из дјелатности Друштва то се и у смислу Закона о привредним друштвима сматра повезаним лицем.

Акцијски капитал предузећа обухвата 9.603.944 обичне акције, номиналне вриједности од 1 КМ. Акције предузећа котирају на Бањалучкој берзи под ознаком ЦИСТ-Р-А од 01.07.2002.године, када су уврштене на слободно берзанско тржиште, од 22.05.2009.године на службено берзанско тржиште листа „Б“, а од 28.03.2013.године на почетно берзанско тржиште листа „Ц“ службеног берзанског тржишта. Према извјештајима са Бањалучке берзе, у току 2015.године минимална просјечна цијена акција је била 0,634 КМ, а максимална 0,69 КМ.

Просјечна цијена акције за 2015.годину износила је 0,6522 КМ. Тржишна капитализација на дан 31.12.2015.године је износила 6.626.721,36 КМ. Друштво је на дан 31.12.2015.године имало 301 акционара, а структура капитала на дан 31.12.2015.године, износи:

ОПИС	ПРОЦЕНАТ УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ
Град Бања Лука	30,00 %
Тржница АД Бања Лука	26,14 %
Фондови	39,29 %
Ситни акционари	4,57 %
УКУПНО	100,00 %

2. БРОЈ И СТРУКТУРА РАДНИКА

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи представљају појединачно најзначајнији трошак у пословању „Чистоћа“ ад Бања Лука, који у укупним расходима Друштва учествује са око 33,31 %. Та чињеница довољно говори о значају који за пословање Друштва има одговарајућа структура радне снаге, као и број запослених радника. У наредној табели приказан је број запослених радника по квалификационој структури а на основу систематизације радних мјеста на дан 31.12.2015.године.

Ред. бр.	Квалификација	Остварени број радника 2014	Остварени број радника 2015	Структура		Индекс 4/3
				3 - %	4 - %	
1	2	3	4	5	6	7
1	ВСС	17	13	7.59	6.37	76
2	ВС	1	1	0.45	0.49	100
3	ВКВ	5	2	2.23	0.98	40
4	ССС	31	28	13.84	13.73	90
5	КВ	79	75	35.27	36.76	95
6	ПК	91	85	40.62	41.67	93
УКУПНО		224	204	100	100	91

Табела укупног прихода и расхода јануар-децембар 2015.године

Ред. бр.	Елементи	Остварено 2014	Планирано 2015	Остварено 2015	Индекс 5/3	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6	7
1	Отпад од домаћинства	3.916.064,86	4.500.000,00	4.601.235,03	117	102
2	Јавна хигијена и зимска служба	1.896.056,07	1.965.000,00	1.877.171,72	99	95
3	Отпад од правних лица и предузетника	1.837.997,45	2.000.000,00	2.057.012,89	112	103
4	Продаја секундарних сировина	261.514,49	290.000,00	214.947,05	82	74
5	Услуге лицима по основу радних налога	227.789,33	250.000,00	382.534,05	168	153
6	Приходи од продаје учинака у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикту	-	-	15.235,18	-	-
7	Приходи од закупнина	28.718,04	32.000,00	26.752,59	93	84
8	Приходи од донација	2.544,20	2.500,00	3.455,80	136	138
9	Намјенски извори финансирања	71.631,35	78.800,00	125.432,46	175	159
10	Остали пословни приходи	25.605,92	28.200,00	18.142,48	71	64
11	Приходи од камата	23.273,07	25.600,00	39.398,48	169	154
12	Остали финансијски приходи	3.542,02	4.000,00	4.973,24	140	124
13	Добици по основу продаје НПО	893,46	1.000,00	34.148,07	3.822	3.415
14	Добици по осн.прод.учешћа у капиталу и дуг.ХОВ	-	-	2.100,06	-	-
15	Вишкови	1.917,38	2.100,00	3.628,08	189	173
16	Приходи од напл.отписаних потраживања	433.509,32	470.000,00	426.607,87	98	91
17	Остали неп. приходи-таксе	219.710,02	219.000,00	275.931,83	126	126
18	Приходи по основу испр. грешака из ран. пер.	-	-	3.200,00	-	-
УКУПАН ПРИХОД		8.950.766,98	9.868.200,00	10.111.906,88	113	102

Ред. бр.	Елементи	Остварено 2014	Планирано 2015	Остварено 2015	Индекс 5/3	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6	7
1	Набавна вриједност продате робе	126.457,96	145.000,00	117.763,09	93	81
2	Трошкови материјала	915.536,03	1.100.000,00	1.127.295,55	123	102
3	Трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада	2.922.910,59	2.900.000,00	2.362.599,18	81	81
4	Остали лични расходи	1.112.565,62	1.000.000,00	642.661,03	58	64
5	Трошкови транспортних услуга и услуге одржавања	230.683,75	250.000,00	374.280,59	162	150
6	Трошкови закупа - опреме	1.193,53	1.200,00	8.500,00	712	708
7	Трошкови рекламе и пропаганде	22.422,00	25.000,00	30.264,84	135	121
8	Трошкови осталих производних услуга	1.545.581,34	1.600.000,00	1.563.346,88	101	98
9	Трошкови амортизације	838.034,72	840.000,00	701.129,09	84	83
10	Трошкови резер.за трошк.у гарант.року	-	-	124.723,44	-	-
11	Трошкови непроизводних услуга	155.343,83	160.000,00	187.533,56	121	117
12	Трошкови пореза	45.499,19	50.000,00	39.445,63	87	79
13	Трошкови доприноса	29.716,08	25.000,00	30.054,73	101	120
14	Остали нематеријални трошкови	304.350,19	300.000,00	770.784,64	253	257
15	Расходи камата	20.264,77	5.000,00	4.746,83	23	95
16	Губици по осн.прод. нем.ул. и НПО	1.336,38	1.000,00	5.292,19	396	529
17	Губици по основу расход.сред.културе	1.427,42	1.000,00	-	-	-
18	Мањкови	31.117,86	2.500,00	-	-	-
19	Отпис потраживања	834.660,62	1.000.000,00	772.264,74	92	77
20	Трошкови осталих расхода	4.238,68	4.000,00	154.199,17	3.638	3.855
21	Обезвјеђење дугор.финанс.пласмана	3.543,90	1.500,00	-	-	-
22	Исправка грешке из ранијих година	14.069,20	-	4.005,64	28	-
	УКУПАН РАСХОД	9.160.953,66	9.411.200,00	9.020.890,82	98	96

3. УКУПНИ ПРИХОДИ

Укупан приход „Чистоћа“ ад Бања Лука је релативно стабилан. Укупне приходе „Чистоћа“ ад углавном чине приходи од извршених услуга и приход по другим основама. У посљедње двије године примјетан је пораст прихода. Крећу се од око 8,4 милиона КМ у 2013.години до преко 10 милиона КМ у 2015.години. Остварен укупан приход у 2015.години износи 10.111.906,88 КМ. У односу на планирану величину за 2015.годину већи је за 2,41 %, а у односу на остварени укупан приход у истом периоду 2014.године већи је за 12,97 %.

Структура оствареног прихода је сљедећа:

	31.12.2015.	31.12.2014.	Индекс 2015/2014
1. Приход од продаје робе	214.947,05 КМ	261.514,49 КМ	82
2. Приход од продаје услуга	8.933.188,87 КМ	7.877.907,71 КМ	113
3. Остали пословни приходи	173.783,33 КМ	128.499,51 КМ	135
4. Финансијски приходи	44.371,72 КМ	26.815,09 КМ	165
5. <u>Остали приходи</u>	<u>745.615,91 КМ</u>	<u>656.030,18 КМ</u>	<u>114</u>
УКУПНИ ПРИХОД	10.111.906,88 КМ	8.950.766,98 КМ	113

У наставку је дата анализа прихода по групама прихода којој припадају:

3.1. ПРИХОД ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ

Пројектовани приход по основу продаје робе (секундарних сировина-картон, папир, најлон и сл.) у 2015. години износи 290.000,00 КМ а реализован је у износу од 214.947,05 КМ. У односу на исти период предходне године приходи по овом основу мањи су за 17,80 %.

3.2. ПРИХОД ОД ПРОДАЈЕ УСЛУГА

Приход од продаје услуга остварен је у укупном износу од 8.933.188,87 КМ. У односу на исти период предходне године приходи по овом основу већи су за 1.055.281,16 КМ, односно за 13,39 %.

Структуру прихода од продаје услуга чине:

➤ **Приходи по основу одвоза отпада од предузећа и предузетника**

Пројектовани приход у 2015. години износи 2.000.000,00 КМ а реализован је у износу од 2.057.012,89 КМ. Од тог износа 1.659.684,82 КМ односи се на правна лица, а износ од 397.328,07 КМ представља износ прихода за одвоз отпада од предузетника. Процент наплате од правних лица током 2015. године је 80,89 % што је за 17,3 % више него у истом периоду предходне године, а од предузетника 67,92 % или за 1,61 % више у односу на предходну годину.

➤ **Приходи од јавне хигијене и зимске службе**

Пројектовани приходи за 2015. годину износе 1.965.000,00 КМ, а реализовани су у износу од 1.877.171,72 КМ. Планирани износ за јавну хигијену од 1.800.000,00 КМ реализован је у износу од 1.705.705,54 КМ, односно за 5,23 % је мањи од планираног, док је за зимску службу планиран приход у износу од 165.000,00 КМ, а остварен је у износу од 171.466,18 КМ, односно већи у односу на планирани за 3,91 %.

➤ **Приходи од услуга по основу радних налога**

Пројектовани приход у 2015. години износи 250.000,00 КМ а реализован је у износу од 382.534,05 КМ. У односу на исти период предходне године приход по овом основу већи је за 154.744,72 КМ, односно за 67,93 %.

➤ **Приход по основу одвоза отпада од домаћинстава**

Остварен је у износу од 4.601.235,03 КМ и повећан је у односу на пројектовани приход на овом конту за 2,21 %. Укупан број задужених домаћинстава за одвоз отпада у граду 2015. године износио је 52.024 односно 3.238.691,50 м², а просјечан проценат наплате за посматрану годину износи 77,96 % и за 1,50 % је већи у односу на исти период 2014. године. На сеоском подручју на дан 31.12.2015. године било је задужено 591 домаћинство. Просјечан проценат наплате за посматрани период је 65,49 % или за 0,82 % је мањи него у истом периоду предходне године.

3.3. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

Остварени су у износу од 173.783,33 КМ. У односу на исти период предходне године приход по овом основу већи је за 45.283,82 КМ, односно за 35,24 %.

Остале пословне приходе чине:

- приходи од закупнина у износу од 26.752,59 КМ,
- приходи од донација у износу од 3.455,80 КМ,
- приходи од намјенских извора финансирања у износу од 125.432,46 КМ,
- остали пословни приходи у износу од 18.142,48 КМ и то:
 - ✚ префактурисани рачуни 8.844,21 КМ
 - ✚ приходи од предујма 9.298,27 КМ

3.4. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

Остварени су у износу од 44.371,72 КМ. У односу на исти период предходне године приход по овом основу већи је за 17.556,63 КМ, односно за 65,47 %.

Финансијске приходе чине:

- приходи од камата 39.398,48 КМ
- остали финансијски приходи 4.973,24 КМ

3.5. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

Остварени су у износу од 742.415,62 КМ. У односу на исти период предходне године приход по овом основу већи је за 86.385,44 КМ, односно за 13,17 %.

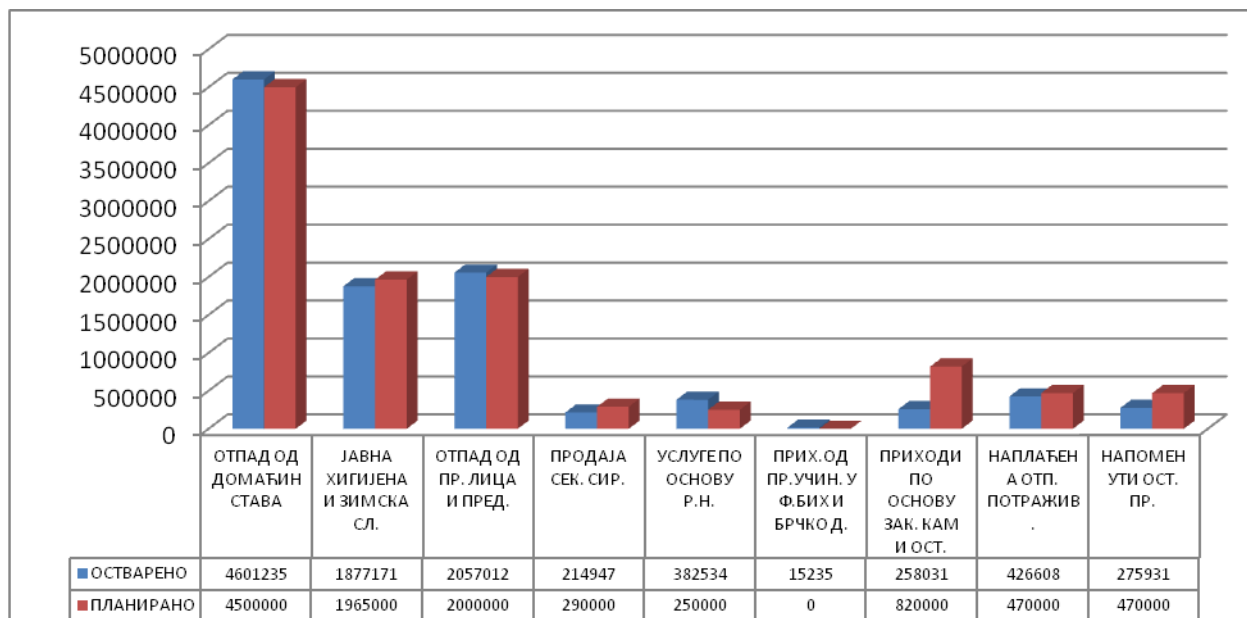
Остале приходе чине:

- добици од продаје НПО (продаја опреме) 34.148,07 КМ
- добици од продаје учешћа у капиталу и дугор. ХОВ 2.100,06 КМ
- вишкови (вишак горива) 3.628,08 КМ
- наплаћена отписана потраживања 426.607,87 КМ
- приходи од смањења обав. и остали непом. приходи 275.931,83 КМ

У 2015.години **приход од наплаћених отписаних потраживања** износи 426.607,87 КМ. У 2014.години исправка и отпис потраживања од купаца извршена је у износу од 834.660,62 КМ, што је утврђено према Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва, у складу са одлуком Управног одбора.

Непоменути остали приходи у посматраном периоду 2015.године износе 275.931,83 КМ. Од овог износа 251.596,60 КМ представља приходе остварене по основу наплате судске таксе, износ од 7.846,26 КМ представља приходе остварене од накнаде штета, док се износ од 15.260,00 КМ односи на приходе од укидања неискориштених резервисања, а износ од 1.228,74 КМ се односи на остале непоменуте приходе. У поређењу са 2014.годином реализована вриједност на овом конту је повећана за 25,59 %.

У наредном графикону дата је структура укупног прихода, као и показатељи о планираном и оствареном приходу.

4. РАЗЛИКА У ЦИЈЕНИ

Остварена разлика у цијени у односу на исти период прошле године већа је за 0,07 %.

5. ЗАЛИХЕ ТРГОВАЧКЕ РОБЕ

Стање залиха трговачке робе на дан 31.12.2015.год. износе 6.061,28 КМ и веће су за 105 % у односу на 2014.годину. Просјечне залихе расле су брже од раста промета, што се директно одразило на смањење коефицијента обрта и повећање дана везивања залиха. Овакав тренд кретања залиха потребно је елиминисати све док се не постигне оптимални коефицијент обрта, што је посебно битно јер залиха знатно утиче на ликвидност Друштва.

6. УКУПНИ РАСХОДИ

Укупни расходи у 2015.години износе 9.020.890,82 КМ и мањи су од пројектованих расхода 2015.године за 4,15 %, а мањи су и у односу на исти период 2014.године за 1,53 %.

Структура расхода по групама је сљедећа:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>	<u>Индекс</u> <u>2015/2014</u>
1. Набавна вриједност продате робе	117.763,09 КМ	126.457,96 КМ	93
2. Трошкови материјала	1.127.295,55 КМ	915.536,03 КМ	123
3. Трошкови зарада и накнада зарада	3.005.260,21 КМ	4.035.476,21 КМ	74
4. Трошкови производних услуга	1.976.392,31 КМ	1.799.880,62 КМ	110
5. Трошкови амортизације и резервисања	825.852,53 КМ	838.034,72 КМ	98
6. Нематеријални трошкови	1.027.818,56 КМ	534.909,29 КМ	192
7. <u>Остали трошкови</u>	<u>940.508,57 КМ</u>	<u>910.658,83 КМ</u>	<u>103</u>
УКУПНИ РАСХОД	9.020.890,82 КМ	9.160.953,66 КМ	98

У наставку је дата анализа трошкова по групама трошкова којој припадају:

6.1. ТРОШКОВИ НАБАВНЕ ВРИЈЕДНОСТИ РОБЕ

Трошак набавне вриједности продате робе је 117.763,09 КМ и мањи је од оствареног у истом периоду 2014.године за 6,88 %.

6.2. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

Трошкове материјала у износу од 1.127.295,55 КМ чине:

➤ **Трошкови разних материјала** који се користе у обављању дјелатности у износу од 123.024,73 КМ и у 2015.години учествују са 1,36 % у укупним трошковима. У истом периоду 2014.године трошкови материјала за израду износили су 58.077,96 КМ.

➤ **Трошкови режијског материјала** у износу од 430.235,76 КМ и у 2015.години учествују са 4,77 % у укупним трошковима. У истом периоду 2014.године трошкови режијског материјала износили су 253.969,19 КМ.

Трошкови режијског материјала обухватају:

✚ Утрошене ауто гуме	75.957,66 КМ
✚ Утрошену ХТЗ опрему	58.541,88 КМ
✚ Утрошени ситан алат и инвентар	17.437,64 КМ
✚ Материјале и дијелове за текуће одржавање ОС	242.666,16 КМ
✚ Утрошени канцеларијски материјал	35.632,42 КМ

- **Трошкови горива и енергије** у износу од 574.035,06 КМ и у 2015. години учествују са 6,36 % у укупним трошковима. У истом периоду 2014. године трошкови горива и енергије износили су 603.488,88 КМ или за 29.453,82 КМ су већи у односу на 2015. годину.

Трошкове горива и енергије чине:

✚ Трошкови горива и мазива	515.439,72 КМ
✚ Утрошена вода	28.031,30 КМ
✚ Трошкови електричне енергије	30.564,04 КМ

6.3. ТРОШКОВИ ЗАРАДА И НАКНАДА ЗАРАДА

Трошкове зарада и накнада зарада у износу од 3.005.260,21 КМ чине:

- **Трошкови бруто зарада** у износу 2.018.877,34 КМ и у односу на 2014. годину **мањи су за 373.886,57 КМ**, односно за 15,63 %.
- **Трошкови бруто накнада зарада** у износу 343.721,84 КМ и у односу на 2014. годину мањи су за 186.424,84 КМ, односно за 35,16 %.
- **Трошкови бруто накнада УО** у износу 3.980,16 КМ и у односу на 2014. годину мањи су за 34.328,52 КМ, односно за 89,61 %.
- **Трошкови бруто осталих личних расхода** у износу 638.680,87 КМ и у односу на 2014. годину **мањи су за 435.576,07 КМ, односно за 40,55 %.** **Топли оброк је мањи за 412.607,60 КМ, а накнаде за регрес мање су за 16.823,84 КМ у односу на исти период 2014. године.**

Трошкови бруто осталих личних расхода обухватају:

✚ Отпремнине	180.489,78 КМ
✚ Помоћи запосленима	21.414,90 КМ
✚ Трошкови запослених на сл. путу	37.218,32 КМ
✚ Превоз радника	105.346,54 КМ
✚ Топли оброк	125.877,54 КМ
✚ Регрес	136.191,26 КМ
✚ Остале накнаде запослених-8 март, Нова годана	19.580,22 КМ
✚ Јубиларне награде	6.633,48 КМ
✚ Уговор о дјелу	5.928,83 КМ

6.4. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

Трошкове производних услуга у износу од 1.976.392,31 КМ чине:

- **Трошкови транспортних услуга** у износу 102.863,81 КМ и у односу на 2014. годину мањи су за 30.924,80 КМ, односно за 23,11 %.

Трошкови транспортних услуга су:

✚ Трошкови превоза	161,50 КМ
✚ Трошкови птт услуга-рачуни купцима	80.369,70 КМ
✚ Трошкови птт услуга-телефони	18.009,41 КМ
✚ Трошкови интернет услуге	4.200,00 КМ
✚ Остале транспортне услуге	123,20 КМ

- **Трошкови услуга одржавања** у износу 271.416,78 КМ и у односу на 2014. годину већи су за 174.521,64 КМ, односно за 180,11 %.
 - **Трошкови закупа** у износу 8.500,00 КМ и у односу на 2014. годину већи су за 7.306,47 КМ, односно за 612,17 %.
 - **Трошкови рекламе и пропаганде** у износу 30.264,84 КМ и у односу на 2014. годину већи су за 7.842,84 КМ, односно за 34,98 %.
- Трошкови рекламе и пропаганде обухватају:

✚ Трошкове огласа у новинама, радиу, ТВ и сл.	500,00 КМ
✚ Трошкове рекламе и пропаганде	29.764,84 КМ

- **Трошкови осталих услуга** у износу 1.563.346,88 КМ и у односу на 2014.годину већи су за 17.765,54 КМ, односно за 1,15 %.

Трошкови осталих услуга обухватају:

✚ Трошкове услуга у промету произ. и усл.	574,23 КМ
✚ Трошкове услуга депоновања отпада	1.515.454,83 КМ
✚ Трошкове одлагања течног отпада	1.140,00 КМ
✚ Трошкове услуга заштите на раду	8.790,00 КМ
✚ Трошкове за кориштење ауто путева	2.016,91 КМ
✚ Плаћена друмарина моторних возила	20.776,18 КМ
✚ Трошкове осталих производних услуга	14.594,73 КМ

6.5. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

Трошкове амортизације и резервисања у износу од 825.852,53 КМ чине:

- **Трошкови амортизације** у износу од 701.129,09 КМ и у односу на 2014.годину мањи су за 136.905,63 КМ, односно за 16,34 %.

Обрачун амортизације свих сталних материјалних и нематеријалних средстава у извјештајном периоду вршен је на основу њиховог корисног вијека трајања.

- **Трошкови резервисања за трошкове у гарантном року** износе 124.723,44 КМ и у односу на 2014.годину већа су за 30.145,44 КМ, односно за 31,87 %.

6.6. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

Трошкови нематеријалних услуга износе 1.027.818,56 КМ и већи су у 2015.години у односу на исти период 2014.године за 492.909,27 КМ, односно за 92,15 %.

Нематеријалне трошкове чине:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>	<u>Индекс</u> <u>2015/2014</u>
Трошак ревизије финансијских извјештаја	3.500,00 КМ	4.900,00 КМ	71
Адвокатске услуге	30.516,58 КМ	13.089,29 КМ	233
Трошкови здравствених услуга	-	100,00 КМ	-
Стручно усавршавање (семинари, симпоз.)	5.914,80 КМ	11.817,51 КМ	50
Остале непроизводне услуге, нотар,	44.251,01 КМ	19.037,02 КМ	232
Трошкови репрезентације	37.962,51 КМ	19.107,69 КМ	199
Трошкови премије осигурања	35.239,46 КМ	57.942,03 КМ	61
Трошкови платног промета	25.327,54 КМ	21.764,87 КМ	116
Трошкови чланарина	4.821,66 КМ	7.585,42 КМ	64
Трошкови пореза	39.445,63 КМ	45.499,19 КМ	87
Трошкови доприноса	30.054,73 КМ	29.716,08 КМ	101
Таксе	5.817,10 КМ	3.937,65 КМ	148
Судски трошкови	- КМ	4.216,48 КМ	-
Остали нематеријални трошкови	16.655,54 КМ	5.743,12 КМ	290
Таксе за домаћинство	724.100,00 КМ	260.375,00 КМ	278
Таксе за предузећа и предузетнике	13.900,00 КМ	26.584,94 КМ	52
<u>Трошкови предујма</u>	<u>10.312,00 КМ</u>	<u>3.493,00 КМ</u>	<u>295</u>
УКУПНО	1.027.818,56 КМ	534.909,29 КМ	192

У групи нематеријалних трошкова најзначајније повећање имали су трошкови такси за домаћинста (у поступку покретања приједлога за извршење), те адвокатске услуге и услуге нотара.

6.7. ОСТАЛИ ТРОШКОВИ

Остали трошкови износе 940.508,57 КМ и већи су у 2015.години у односу на исти период 2014.године за 29.849,74 КМ, односно за 3,28 %.

Остале трошкове чине:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>	Индекс <u>2015/2014</u>
Расходи камата	4.746,83 КМ	20.264,77 КМ	23
Губици по основу расходања НПО	5.292,19 КМ	1.336,38 КМ	396
Губици по основу расходања сред.културе	-	1.427,42 КМ	-
Мањкови	-	31.117,86 КМ	-
Расходи по основу отписа потраживања	772.264,74 КМ	834.660,62 КМ	92
Казне за привредне преступе и прекршаје	2.150,00 КМ	2.150,00 КМ	100
Накнаде штете трећим лицима	7.374,20 КМ	-	-
Издаци за хуманитарне, спортске циљеве	144.661,67 КМ	854,70 КМ	16.925
Непоменути остали расходи	13,30 КМ	1.233,98 КМ	0,08
Обезврјеђење дугор.фин.пласмана	-	3.543,90 КМ	-
Исправка грешке ранијих година	4.005,64 КМ	14.069,20 КМ	28
УКУПНО	940.508,57 КМ	910.658,83 КМ	103

7. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

У КМ

	Нематеријална улагања	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Укупно
Набавна вриједност- 31.12.2014	178.026,78	7.597.050,00	6.707.214,82	9.130.656,71	23.612.948,31
Набавка у току периода	0	0	707.853,74	1.296.877,21	2.004.730,95
Расходања и отуђења			-69.053,75	-1.385.432,00	-1.454.485,75
Набавна вриједност- 31.12.2015	178.026,78	7.597.050,00	7.346.014,81	9.042.101,92	24.163.193,51
Исправка вриједности- 31.12.2014	72.080,41	0	3.616.527,03	7.861.684,86	11.550.292,30
Амортизација у току периода	18.489,12	0	169.839,99	512.799,98	701.129,09
Исправка вриједности расходованих и продатих возила			-63.896,43	-1.345.445,20	-1.409.341,63
Исправка вриједности- 31.12.2015	90.569,53		3.722.470,59	7.029.039,64	10.842.079,76
Стање на дан- 31.12.2014	105.946,37	7.597.050,00	3.090.687,79	1.268.971,85	12.062.656,01
Стање на дан- 31.12.2015	87.457,25	7.597.050,00	3.623.544,22	2.013.062,28	13.321.113,75

Друштво нема хипотека нити залога над својим некретнинама, постројењима и опремом на дан 31.12.2015.

Нематеријалналагања се односе на регулациони план и програме за рачуноводство.

Укупна садашња вриједност основних средстава, нематеријалних улагања износи **13.321.113,74 КМ**.

Друштво је у 2015.години повећало набавну вриједност грађевинских објеката у износу од **516.079,31 КМ**. Повећање чини инвестиција у вањску расвјету, водовод и канализацију, ограду круга, црпну станицу, механичку радиону, гаражу и складиштење соли.

Друштво је у 2015.години повећало набавну вриједност опреме у износу од **318.268,74 КМ**, а повећање чини улагање у већ постојећа основна средства-специјална теретна возила за одвоз комуналног отпада.

Извршена је и набавка нове опреме у износу од **978.608,47 КМ**.

8. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

Дугорочни финансијски пласмани на дан 31.12.2015.године износе 3.805,20 КМ и односе се на кредите одобрене радницима и то: Малешевић Недељко дугује износ од 1.697,00 КМ, Радетић Гордана дугује износ од 1.432,00 КМ, Вуковић Момчило дугује износ од 414,90 КМ и Кајкут Жељко дугује износ од 261,30 КМ. Радници не плаћају рате по кредитима па су утужени.

9. ЗАЛИХЕ, ДАТИ АВАНСИ

	31.12. 2015. (у КМ)	31.12. 2014. (у КМ)	Индекс 2015/2014
Материјал	253.389	213.727	119
Роба	6.061	2.954	205
Дати аванси	253.747	531	47.787
УКУПНО	513.197	217.212	236

10. КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА И ПЛАСМАНИ

	Купци у земљи	Друга потраживања	Краткорочни фин. пласмани
Бруто стање на почетку године	5.586.249	58.020	-
Бруто стање на крају године	4.763.235	75.728	-
Исправка вриједности на почетку године	2.648.070		-
Исправка вриједности на крају године	2.487.867		-
НЕТО СТАЊЕ			-
31.12.2015. године	2.275.368	75.728	-
31.12.2014. године	2.880.159	58.020	-

Краткорочна потраживања у износу од **2.276.050,59 КМ** чине потраживања од купаца после је исправке потраживања:

- потраживања од купца из РС – правна лица	890.308,70 КМ
- потраживања од купца из РС – предузетници	161.010,45 КМ
- потраживања од купца из РС – домаћинства	1.196.602,68 КМ
- потраживања од купца из Федерације БИХ – правна лица	27.224,15 КМ
- потраживања од купца из Федерације БИХ – предузетници	3,51 КМ
- потраживања од купца из Брчко Дистрикта – правна лица	<u>218,26 КМ</u>
Укупно	2.275.367,75 КМ

На дан 31.12.2015.године извршена је исправка потраживања од купаца (индиректан отпис), књижена на терет расхода периода, према Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва у износу од 617.690,84 КМ.

У главној књизи посебно се књиже потраживања од предузећа, а посебно од предузетника. Друга краткорочна потраживања износе **75.727,78 КМ** и односе се на:

-потраживање за више плаћен порез на добити	36,64 КМ
-потраживања за више плаћене друге директне порезе	9.166,54 КМ
-потраживање за боловање преко 30 дана	54.466,82 КМ
-потраживања од других лица за плаћене обавезе	12.057,78 КМ.

12. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31.12. 2015. (у КМ)	31.12. 2014. (у КМ)	Индекс 2015/2014
Жиро и текући рачуни	563.391,16	380.425,99	148,09
Благајна	31,86	3.261,44	0,98
Девизни рачун	6.322,12	863,10	7,32
Новчана ср. чија је вриједност умањена	8.838,45	-	-
Готовински еквиваленти и готовина - УКУПНО	578.583,59	384.550,53	150

13. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31.12. 2015. (у КМ)	31.12. 2014. (у КМ)	Индекс 2015/2014
Разграничени плаћени трошкови до једне године	36.850,19	34.986,98	105
Разграничена потраживања за нефактурисане трошкове	146,65	2.103,22	7
Активна временска разграничења - укупно	36.996,84	37.090,20	99
Аконтациони порез на додату вредност	26.692,47	2.116,69	1.261

14. КАПИТАЛ - СТРУКТУРА КАПИТАЛА

	31.12. 2015. (у КМ)	31.12. 2014. (у КМ)	Индекс 2015/2014
Основни капитал	9.603.944	9.603.944	100
Ревалоризационе резерве	6.639.540	6.719.063	99
Нераспоређени добитак текуће године	1.170.539	-	-
Губитак до висине капитала	2.008.553	2.008.553	100
Губитак ранијих година	2.008.553	1.885.566	106
Губитак текуће године	-	122.987	-
КАПИТАЛ	15.405.470	14.314.454	108

Укупни капитал на дан билансирања 31.12.2015.године је у износу од **15.405.471,05 КМ**.

Ревалоризационе резерве се преносе из ранијих периода, а настале су проценом фер вриједности земљишта, грађевинских објеката и опреме.

За износ ревалоризационих резерви од 79.522,92 КМ, увећан је укупан нераспоређени добитак текуће године, који је приказан у Билансу стања на АОП-у 120 са збиром добитка текуће године из Биланса успјеха.

15. СТРУКТУРА ОСНОВНОГ КАПИТАЛА

	31.12. 2015. (у КМ)		Структура (%)	
	31.12.2015.	31.12.2014.	31.12.2015.	31.12.2014.
Акцијски капитал	9.603.944	9.603.944	100,00%	100,00%
УКУПНО-основни капитал	9.603.944	9.603.944	100,00%	100,00%

16. СТРУКТУРА АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА

	број акција као цио број	
	31.12.2015.	31.12.2014.
Број обичних акција	9.603.944	9.603.944
Номинална вриједност обичних акција - укупно	9.603.944	9.603.944
УКУПНО-номинална вриједност акција	9.603.944	9.603.944

Номинална вриједност акција је 1,00 КМ.

17. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31.12.2015. (у КМ)	31.12.2014.
Дугорочне обавезе по финансијском лизингу	13.237	13.237
Остале дугорочне обавезе	-	456
Дугорочне обавезе - укупно	13.237	13.693

18. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	31.12.2015. (у КМ)	31.12.2014.
Резервисања за примања запослених	79.318	94.578
УКУПНО-дугорочна резервисања	79.318	94.578

Средства су резервисана за редовне отпремнине приликом одласка радника у пензију.

19. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА, ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ И ТЕКУЋЕ ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗ НА ДОБИТ

	31.12. 2015. у КМ	31.12.2014.	Индекс 2015/2014
Примљени аванси, депозити и кауције	53.423	44.172	
Добављачи у земљи	926.914	797.152	
Добављачи у иностранству		432	
Обавезе из пословања - укупно	980.337	841.756	
Остале обавезе из специфичних послова	-	-	
Обавезе из специфичних послова - укупно	-	-	
Обавезе за нето зараде	108.330	138.863	
Обавезе за нето накнаде зарада	15.691	3.731	

Обавезе за зараде и накнаде зарада - укупно	124.021	142.294
Обавезе за порезе на зараде и накнаде зарада	9.165	10.955
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада	65.654	76.059
Обавезе по основу камата	-	-
Обавезе за порез на додатну вриједност	-	46.707
Остале обавезе, за порезе, царине, цар. евид.	8.763	8.358
Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине (осим пореза на добит) - укупно	83.582	142.079
Обавезе за учешће у добитку	-	-
Обавезе према запосленима	-	36.000
Друге обавезе	141.520	36.000
Обавезе према добављачима и друге обавезе - укупно	926.914	1.162.429
Текуће обавезе за порез на добит	-	-

20. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ, ТЕКУЋИ ДИО ДУГОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА

	31.12. 2015. (у КМ)	31.12.2014.	Индекс 2015/2014
Дио дугорочних обавеза који доспијева до једне године	13.237	52.123	25
Остале краткорочне финансијске обавезе	456	1.641	28
Краткорочне финансијске обавезе	13.693	53.764	25

21. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31.12. 2015. (у КМ)	31.12.2014.
Разграничени приходи	-	3.456
Пасивна временска разграничења - укупно	-	3.456

22. ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

На дан 31.12.2015.године активно је 5 судских спорова покренутих против Друштва. Тужиоци су три физичка и два правна лица. Предмет тужби су накнаде штете због повреде на раду, штете настале при обављању дјелатности и др. Укупна висина тужбених захтјева, по судским споровима, износи 246.560,00 КМ, односно 234.427,46 КМ умањено за износ по основу солидарне одговорности.. Руководство Друштва сматра да су неки тужбени захтјеви неосновани а неки нереални у погледу висине тужбеног захтјева.

На дан 31.12.2015.године активна су 4 судска спора у којима је „Чистоћа“ ад Бања Лука покренула парнични поступак у својству парничне странке „тужилац“, а укупна висина тужбених захтјева износи 139.663,95 КМ.

На основу Одлуке Управног одбора Друштва до 31.12.2015.године, а у складу са рачуноводственим политикама усвојеним у мају мјесецу 2012.године да се обавезно утужују сва ненаплаћена а доспјела потраживања старија од 11 мјесеци, Друштво је поднијело приједлоге за извршење против дужника физичких и правних лица, са укупним потраживањима главног дуга у износу од 2.961.797,47 КМ, односно 23.499 активних предмета од чега је у току 2015.године поднешено 10.452 приједлога за извршење.

До 31.12.2015.године Друштво је наплатило утуженог износа 420.665,84 КМ. Потраживања у износу од 120.902,70 КМ са плаћеном судском таксом од 60.450,00 КМ су искњижена на основу одлуке Управног одбора у току 2015.године и појединачних одлука ВД Генералног директора „о отпису потраживања-директан отпис“ како утуженог тако и неутуженог потраживања за вршену услугу одвоза и одлагања комуналног отпада у износу од 387.479,50 КМ и износа од 103.430,00 КМ на име трошкова поступка. Укупна вриједност искњижених потраживања из разлога што Друштво није могло наплатити потраживање због погрешно пренесених почетних стања при преласку на нови информациони систем, интерне регулативе Друштва да се уплатама преко извода банке са неназначеним рачунима затварају почетна стања, па се по рекламацијама грађана врше исправке, јер се углавном уплате односе на текући дуг, као и из разлога што суд приједлоге за извршење није могао доставити извршеницима због непостојања истих на означеним адресама (умрли прије подношења приједлога за извршење, објекти девастирани, непозната адреса и сл.), износи 508.382,11 КМ на име главног дуга за услугу одвоза и одлагања комуналног отпада и иуноса од 163.880,00 КМ на име трошкова поступка.

„Чистоћа“ ад, као стечајни повјерилац, је пријавила своја потраживања према 20 стечајних дужника у укупном износу од 83.325,61 КМ.

„Чистоћа“ ад, као ликвидациони повјерилац, покренула је код надлежног суда 4 ликвидациона поступка против ликвидационих дужника који дугују повјериоцу за извршене услуге одвоза отпада у укупном износу од 1.950,62 КМ, односно 3.091,02 КМ сатрошковима поступка и затезним каматама..

До 31.12.2015.године остао је неутужен дуг правних лица и предузетника по рачунима из слједећих периода и то:

2012.године	44,95 КМ
2013.године	1.494,56 КМ
2014.године	26.752,18 КМ
<u>2015.године</u>	<u>1.607.820,61 КМ</u>
УКУПНО:	1.636.112,30 КМ

Најзначајнији поступак који је у току је ванпарнични поступак којим се утврђује право власништва над некретнинама Депонија у Рамићима. Ванпарнични поступак бр: 21.11/475-70/14 код RUGIP PJ, покренут је по захтјеву „ЧИСТОЋА“ АД Бања Лука, по основу члана 8а Закона о измјенама и допунама Закона о приватизацији државног капитала и у истом Републичка управа за геодетске и имовинско правне послове, Подручна јединица Бања Лука, донијела је Рјешење од дана 19.06.2015.године којим се утврђује да је Друштво „ЧИСТОЋА“ АД Бања Лука стекло право власништва на основу Рјешења Дирекције за приватизацију број: 01-358-4/99 од дана 29.06.2001.године, Увјерења IRB RS број: 10/1-5-2/14 од дана 20.01.2014.године на некретнинама које су предмет поступка, односно утврђује се право својине и друга права у корист стицаоца права „ЧИСТОЋА“ ад Бања Лука на приватизационим непокретностима по основу закона и по управним актима и одобреном упису у судски регистар власничке трансформације – непокретности - пословног простора (депоније) у Рамићима са објектима.

23. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА

Друштво није имало никаквих накнадних догађаја након датума биланса који би могли захтијевати корекцију издатих финансијских извјештаја или би могли неповољно утицати на финансијски положај у наредном периоду.

24. ИМОВИНСКИ, ФИНАНСИЈСКИ И ПРИНОСНИ ПОЛОЖАЈ ДРУШТВА

Оваква анализа корисна је за вођење пословне и финансијске политике Друштва, а она обухвата временско поређење најмање двије године: имовинског, финансијског и приносног положаја Друштва.

24.1. Имовински положај Друштва

Имовину Друштва чине нематеријална и основна средства, дугорочна улагања (што све скупа чини сталну имовину) и обртна имовина, а њезина структура је сљедећа:

	2015.год.	%	2014.год.	%	Разлика
Стална имовина	13.321.375	79,16	12.063.225	77,12	1.258.150
Обртна средства	3.506.566	20,84	3.579.149	22,88	-72.583
Оперативна имовина	16.827.941	100	15.642.374	100	1.185.567

Друштво је у току 2015.године имало повећање инвестиционих активности, као што је то било у претходним годинама, а вриједност имовине је умањена због амортизовања.

	2015.год.	2014.год.	Разлика
Трајни капитал	15.405.470	14.314.454	1.091.016
Обавезе	1.343.153	1.233.342	109.811
Дугорочна резервисања	79.318	94.578	-15.260
Збир пасиве	16.827.941	15.642.374	1.185.567

У 2015.години повећан је трајни капитал у износу од 1.091.016 КМ. Обавезе Друштва повећане су за 109.811КМ.

Структура сталне имовине за 2015. годину је сљедећа:

Ред. бр.	Позиција	СТРУКТУРА СТАЛНЕ ИМОВИНЕ у КМ				% истрошености
		ВРИЈЕДНОСТ				
		Набавна	Исправка вриједности	Садашња	Структр. сад. вр.	
1	Нематеријална улагања	178.027	90.570	87.457	0,66 %	50,87 %
2	Земљишта	7.597.050	-	7.597.050	57,03 %	-
3	Грађевински објекти	7.346.015	3.722.470	3.623.545	27,20 %	50,67 %
4	Опрема	9.042.102	7.029.040	2.013.062	15,11 %	7,76 %
5	Биолошка средства и средства културе	-	-	-	-	-
6	Остали дугорочни финан. пласмани	3.805	3.544	261	0,00 %	93,14 %
7	СТАЛНА ИМОВИНА (1 до 6)	24.166.999	10.845.624	13.321.375	100 %	44,88 %

Истрошеност основних средстава представља однос кумулативне амортизације и набавне вриједности. Друштво примјењује метод линеарне амортизације па проценат истрошености вјерно приказује колико је близу крајњи вијек корисности средстава. У току 2015.године извршило повећана је набавна вриједност грађевинских објеката (вањска расвјета, водовод и канализација, ограда круга, црпна станица, механичка радиона, гараже и складиште соли) у износу од 516.079,31 КМ. Изграђени су гаража са 9 мјеста и објекат за складиштење соли у износу од 191.774,43 КМ.

Повећање вриједности опреме за нова улагања је 318.268,74 КМ (ремонт теретних возила за одвоз кућног отпада), а набављена је и нова опрема у коју је уложено 978.608,47 КМ (транспортна средства и опрема, канцеларијски намјештај, компјутерска опрема и др.).

Структура обртне имовине је сљедећа:

СТРУКТУРА ОБРТНЕ ИМОВИНЕ		у КМ			
Ред. број	Позиција	Вриједности по годинама			
		Текућа		Претходна	
		Износ	%	Износ	%
1	Материјал	253.389	7,28	213.727	5,97
2	Недовршена производња			-	-
3	Готови производи			-	-
4	Роба	6.061	0,17	2.954	0,09
5	Стална средства намијењена за отуђење			-	-
6	Дати аванси – нето	253.747	7,29	531	0,01
7	ЗАЛИХЕ – УКУПНО	513.197	14,74	217.212	6,07
8	Потраживања по основу продаје	2.275.368	65,39	2.880.159	80,52
9	Друга потраживања	75.728	2,18	58.020	1,62
10	ПОТРАЖИВАЊА – УКУПНО	2.351.096	67,57	2.938.179	82,14
11	Краткорочни финансијски пласмани	-	-	-	-
12	Готовински еквиваленти и готовина	578.584	16,63	384.551	10,75
13	Активна временска разграничења	36.997	1,06	37.090	1,04
14	ОБРТНА ИМОВИНА - УКУПНО (7+10+11+12+13)	3.479.874	100	3.577.032	100

Ефикасност имовине је:

Ред. бр.	Позиција	Текућа	Претходна
1.	Приход од продаје секундарних сировина	214.947	261.514
2.	Пословна имовина	16.827.941	15.642.374
3.	Обртна имовина	3.506.566	3.579.149
4.	Залихе секундарних сировина	6.061	2.954
5.	Коефицијенти обрта		
5.1.	Пословне имовине (1/2)	0,02	0,02
5.2.	Обртне имовине (1/3)	0,06	0,07
5.3.	Залиха секундарних сировина (1/4)	35,46	88,52

Ефикасност залиха мјери се коефицијентом обрта залиха и бројем дана везивања залиха, а добије се из односа прихода од продаје робе и просјечних залиха. Коефицијент обрта залиха износи 35,46 (у претходној години 88,52), а трајање обрта је 11 дана (у претходној години 4 дана). Што је виши коефицијент обрта ефикасност коришћења је боља. У посматраном периоду коефицијенти обрта су знатно слабији у односу на претходну годину. Ови коефицијенти обрта су задовољавајући када износе: 2,00-пословне имовине, 3,5 до 4,0 обртне имовине и 5,5 до 6,00 залиха.

Ефикасност потраживања од купаца мјери се коефицијентом обрта потраживања, а добије се из односа прихода и просјечних потраживања и бројем дана везивања. Коефицијент обрта потраживања износи 4,3 (у претходној години 3,05), а трајање обрта је 85 дана.

Исто тако ефикасност укупне обртне имовине мјери се коефицијентом обрта који износи 2,65 (у претходној години био 2,31) и бројем дана трајања обрта од 137 дана.

24.2. Финансијски положај Друштва

Финансијски положај Друштва се види из анализе позиција пасиве биланса стања, ликвидности, финансијске стабилности, задужености и солвентности.

Структура пасиве је сљедећа:

Ред. број	Позиција	Вриједности по годинама			
		Текућа		Предходна	
		Износ	%	Износ	%
1.	Капитал	15.405.470	91,55	14.314.454	91,51
2.	Обавезе	1.343.153	7,98	1.233.342	7,88
3.	Дугорочна резервисања	79.318	0,47	94.578	0,61
	Пасива-Укупно	16.827.941	100	15.642.374	100
	Покривеност обавеза капиталом		11,47	11,61	

Што је учешће капитала у структури пасиве веће и покривеност обавеза трајним капиталом већа, Друштво се више финансира из сопственог капитала, што дјелује на смањење расхода камата. Друштво у 2015.години има приказане показатеље добре, задуженост је мало већа у односу на 2014.годину - 7,98 %, а предходне године била је 7,88 %.

Ликвидност

АНАЛИЗА КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ РАВНОТЕЖЕ						у КМ
Ред. бр.	Позиција	Вриједности по годинама				
		Текућа		Претходна		
		Износ	Однос према пословној активи (%)	Износ	Однос према пословној активи (%)	
1	Готовина	578.584	3,44	384.551	2,46	
2	Купци и друга потраживања	2.351.096	13,97	2.938.179	18,78	
3	Краткорочни финансијски пласмани	-	-	-	-	
4	Активна временска разграничења	36.997	0,22	37.090	0,24	
5	Ликвидна и краткорочно везана средства (1 до 4)	2.966.677	17,63	3.359.820	21,48	
6	Краткорочне финансијске обавезе	13.693	0,08	53.764	0,34	
7	Обавезе из пословања	980.337	5,83	841.756	5,38	
8	Остале обавезе	349.123	2,07	320.673	2,05	
9	Пасивна временска разграничења	-	-	3.456	0,02	
10	Краткорочна резервисања	-	-	-	-	
11	Краткорочни извори финансирања (6 до 10)	1.343.153	7,98	1.219.640	7,80	

Из приказаних података види се да су ликвидна и краткорочно везана средства 2,21 пут већа од краткорочних обавеза. Овај однос је нешто лошији у односу на претходни период када је однос истог био за 2,75 пута већи.

Показатељ опште ликвидности представља однос текућих (обртних) средстава и текућих (краткорочних) обавеза, а чији рацио за 2015. годину износи 2,21 а нешто је лошији обзиром да је за претходну годину износио 2,75. Показатељ ликвидности је статичког карактера, јер показује стање само на један датум, а уствари обавезе не доспијевају на тај датум нити се плаћају моментално. Информација коју обезбјеђује се већ наредни дан може значајно измијенити. Показатељ не показује динамичка кретања и све активности које су руководство и Управни одбор чинили за измирење обавеза. Пословне активности и новчани токови се одвијају у континуитету и свакодневно, сачињавају се планови и програми за измирење обавеза. На бази планова прилива и одлива средстава, који су сачињавани мјесечно, руководство је било сигурно да ће моћи платити све обавезе. Питање ликвидности је ефикасно ријешено без икаквих последица у току 2015.године Као доказ томе је чињеница да Друштво у току 2015. године, није имало тужби од повјериоца и обавеза за затезне камате што би погоршавало ликвидност.

Финансијска стабилност

АНАЛИЗА ДУГОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ РАВНОТЕЖЕ		у КМ	
Ред. бр.	Позиција	Вриједности по годинама	
		Текућа	Претходна
1	Капитал	15.405.470	14.314.454
2	Дугорочна резервисања	79.318	94.578
3	Дугорочне обавезе	-	13.693
4	Капитал и дугорочне обавезе (1 до 3)	15.484.788	14.422.725
5	Нематеријална улагања	87.457	105.946
6	Некретнине, постројења, опрема и инвест.некрет.	13.233.657	11.956.710
7	Дугорочни фин. пласмани	261	569
8	Дуг. везана средства без залиха (5 до 7)	13.321.375	12.063.225
9	Обртни фонд (4 - 8)	2.163.413	2.359.500
10	Залихе (сталне)	513.197	217.212
11	Процент покрића сталних залиха обртним фондом (9/10*100)	421,56 %	1.086,27 %

Друштво је у посматраном периоду имало позитиван обртни фонд, а проценат покрића сталних залиха обртним фондом значајно је побољшан у односу на 2014.годину.

АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКЕ СТАБИЛНОСТИ		у КМ	
Ред. бр.	Позиција	Вриједности по годинама	
		Текућа	Претходна
1	Стална имовина	13.321.375	12.063.225
2	Залихе	513.197	217.212
3	Губитак изнад капитала	-	-
	I. Стална имовина, дугорочно везана имовина и изгубљена имовина (1 до 3)	13.834.572	12.280.437
4	Капитал	15.405.470	14.314.454
5	Дугорочна резервисања	79.318	94.578
6	Дугорочне обавезе	-	13.693
	II. Трајни и дугорочни капитал (4 до 6)	15.484.788	14.422.725
	Коефицијент финансијске стабилности (I/II)	0,89	0,85
	Референтна вриједност ...треба да буде мање од...	1,00	1,00

Друштво је у 2015.години задржало финансијску стабилност иако је коефицијент финансијске стабилности повећан за 0,04 индексних поена. Што се коефицијент више удаљава испод референтне вриједности финансијска стабилност је све боља. Постоји потпуна покривеност залиха нето обртним фондом и постоји сигурност у одржавању ликвидности. Израчунати ратио финансијске стабилности показује да је дугорочна финансијска равнотежа Друштва на дан 31.12.2015.године помјерена ка трајним и дугорочним изворима финансирања. Слободни капитал за инвестирање, са становишта финансијске стабилности, износи 1.650.216 КМ.

Задуженост

Ред. бр.	Позиција	Вриједности по годинама			
		Текућа		Претходна	
		Износ	%	Износ	%
1	Акцијски капитал - обичне акције	9.603.944		9.603.944	
2	Резерве	0		0	
	КАПИТАЛ (1+2)	9.603.944	87,73	9.603.944	88,62
1	Дугорочне обавезе	0		13.693	
2	Краткорочне обавезе	1.343.153		1.219.649	
	ОБАВЕЗЕ (1 + 2)	1.343.153	12,27	1.233.342	11,38
	ПАСИВА БЕЗ ТРАНЗИТОРНИХ ПОЗИЦИЈА	10.947.097		10.837.286	

Задуженост се оцјењује преко структуре пасиве са становишта власништва, при чему се из пасиве искључују транзиторне позиције пасиве (дугорочна резервисања и пасивна временска разграничења) и нераспоређени добитак. Стопа задужености од 12,27 % није висока иако је у односу на стопу задужености претходне године повећана је за 0,89 %. У структури обавеза највеће учешће имају обавезе према добављачима и обавезе за зараде и накнаде зарада (плата за децембар 2015.године).

Потребно је нагласити да Друштво има бонитет да враћа обавезе, јер су трајни извори вишеструко већи од обавеза.

24.3. Приносни положај

Принос је остварен ако су приходи већи од расхода, а што се види из сљедеће анализе:

ОДНОС ПРИХОДА И РАСХОДА ПРЕМА УКУПНОМ ПРИХОДУ у КМ					
Ред. бр.	Позиција	Износи по годинама		Структура по годинама	
		Текућа	Претходна	Текућа	Претходна
1	Пословни приходи	9.321.920	8.267.922	92,19 %	92,37 %
2	Остали приходи	742.416	656.030	7,34 %	7,33 %
3	Финансијски приходи	44.371	26.815	0,44 %	0,30 %
4	Приходи по основу испр. греш. из ранијих пер.	3.200	-	0,03 %	-
5	Укупан приход (1 до 4)	10.111.907	8.950.767	100,00 %	100,00 %
6	Расходи редовне дјелатности	8.080.382	8.250.295	89,58 %	90,06 %
7	Остали расходи	935.762	890.394	10,37 %	9,72 %
8	Расходи финансирања	4.747	20.265	0,05 %	0,22 %
9	Укупни расходи (6 до 8)	9.020.891	9.160.954	100,00 %	100,00 %
10	Губитак прије опорезивања (5 - 9)	-	-210.187	-	2,35 %
11	Добитак прије опорезивања (5 - 9)	1.091.016	-	10,79 %	-

Добитак прије опорезивања био је 10,79 % од укупног прихода, док је у претходној години био исказан губитак у износу од 2,35 %.

РИЗИК ОСТВАРЕЊА ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА И ДОЊА ТАЧКА РЕНТАБИЛНОСТИ			
Ред. бр.	Позиција	Износи по годинама	
		Текућа	Претходна
1	ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	9.321.920	8.267.922
2	ВАРИЈАБИЛНИ РАСХОДИ	4.249.270	3.376.784
3	МАРЖА ПОКРИЋА (1 - 2)	5.072.650	4.891.138
4	ФИКСНИ И ПРЕТЕЖНО ФИКСНИ РАСХОДИ	3.706.389	4.873.511
5	НЕТО РАСХОДИ ФИНАНСИРАЊА	4.747	20.265
6	ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ (3 - 4)	1.366.261	17.627
7	БРУТО ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ (6 - 5)	1.361.514	-2.638
	<u>ФАКТОРИ РИЗИКА :</u>		
8	ПОСЛОВНОГ (3/6)	3,71	277,48
9	ФИНАНСИЈСКОГ (6/7)	1,00	0
10	УКУПНОГ (8 * 9) ИЛИ (3/7)	3,71	0
11	ПРОЦЕНАТ УЧЕШЋА МАРЖЕ ПОКРИЋА У ПОСЛОВНОМ ПРИХОДУ (3/1 * 100)	54,42 %	59,16 %
12	ПОТРЕБАН ПОСЛОВНИ ПРИХОД ЗА ОСТВАРЕЊЕ НЕУТРАЛНОГ ПОСЛОВНОГ РЕЗУЛТАТА (4/11 * 100)	6.810.711	8.237.848
13	ПОТРЕБАН ПОСЛОВНИ ПРИХОД ЗА ОСТВАРЕЊЕ НЕУТРАЛНОГ БРУТО ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА ((4 + 5) / 11 * 100)	6.819.434	8.272.103
14	ПРОЦЕНАТ ИСКОРИШЋЕЊА ПОСЛОВНОГ ПРИХОДА ЗА ОСТВАРЕЊЕ НЕУТРАЛНОГ ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА (12 / 1 * 100)	73,06 %	99,64 %
15	СТОПА ЕЛАСТИЧНОСТИ ОСТВАРЕЊА НЕУТРАЛНОГ ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА ((1 - 12) / 1) * 100)	26,94 %	0,36 %
16	ПРОЦЕНАТ ИСКОРИШЋЕЊА ПОСЛОВНОГ ПРИХОДА ЗА ОСТВАРЕЊЕ НЕУТРАЛНОГ БРУТО ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА (13 / 1 * 100)	73,15 %	100,05 %
17	СТОПА ЕЛАСТИЧНОСТИ ОСТВАРЕЊА БРУТО ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА ((1 - 13) / 1) * 100)	26,85 %	0

Фактор пословног ризика је низак (3,71), стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка је 26,94%, а стопа еластичности остварења бруто добитка редовне активности је 26,85% и евидентно је да су побољшане перформансе Друштва по свим елементима. „Чистоћа“ ад остварила је већу маржу покрића од фиксних (и претежно фиксних) расхода за **1.366.261 КМ**. Што је маржа покрића виша, те што су фиксни (и претежно фиксни) расходи нижи, ратио пословног ризика је нижи, а стопа еластичности остварења неутралног пословног резултата виша.

Пословни ризик је ризик остварења пословног добитка као бруто приноса на укупни капитал, односно то је ризик покрића из пословних прихода свих расхода, изузев расхода финансирања и

пореза и доприноса из резултата. Пословни ризик мјери се фактором пословног ризика (пословни leverage) који се добија из односа марже покрића и пословног добитка. Његова висина зависи од обима продаје, паритета продајних и набавних цијена, економичности физичких утрошака материјала, енергије, услуга и рада, рационалности улагања у основна средства и рационалности организације свих функција у предузећу. Фактор пословног ризика показује колико се пута брже мијења пословни добитак при свакој промјени пословних прихода, односно при свакој промјени марже покрића, што је фактор пословног ризика нижи, утолико је ризик остварења пословног добитка мањи.

Финансијски ризик је ризик остварења добитка редовне активности, а тиме и нето добитка као приноса на сопствени капитал, односно то је ризик покрића трошкова (расхода) финансирања.

Фактор финансијског ризика израчунава се из односа пословног добитка и добитка редовне активности, а његова висина зависи од свега оног од чега зависи и висина фактора пословног ризика и још од висине расхода финансирања, који су условљени структуром капитала са становишта власништва и висином каматних стопа на позајмљени капитал. Што је фактор финансијског ризика (финансијски leverage) нижи, то је финансијски ризик остварења добитка редовне активности мањи, јер у основи показује колико се пута брже мијења добитак редовне активности при свакој промјени пословног добитка.

Фактор финансијског ризика „Чистоћа“ ад је на релативно ниском нивоу, свега **1,00** што показује да је релативно мали финансијски ризик остварења добитка редовне активности.

Укупан ризик је ризик остварења добитка редовне активности, а тиме и нето добитка који у себи сублимира и пословни и финансијски ризик. Укупан ризик мјери се односом марже покрића и добитка редовне активности (или умношком фактора пословног ризика и фактора финансијског ризика). Његова висина зависи од свега оног од чега зависи висина фактора пословног ризика и фактора финансијског ризика, а у основи показује колико се пута брже мијења добитак редовне активности при свакој промјени пословних прихода, односно колико се пута брже мијења добитак редовне активности при свакој промјени марже покрића. Што је фактор укупног ризика нижи, утолико је укупан ризик остварења добитка редовне активности мањи, и обрнуто. Фактор укупног ризика „Чистоћа“ ад је **3,71** и након двије године има тенденцију раста, што представља позитивну чињеницу, јер показује да се смањује ризик остварења добитка редовне активности.

Стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка показује колико се процената пословног прихода остварује више но што је потребно за покриће пословних расхода. Што је стопа виша друштво је удаљеније од зоне остварења негативног пословног резултата (пословног губитка) и обрнуто. Стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка „Чистоћа“ ад је **26,94 %** и има позитиван тренд, што показује да је Друштво изашло из зоне пословног губитка.

Стопа еластичности остварења неутралног добитка редовне активности показује колико се процената пословног прихода остварује више но што је потребно за покриће пословних и финансијских расхода. Што је стопа виша, друштво је удаљеније од зоне остварења негативног резултата (губитка) редовне активности и обрнуто. У 2015. години стопа еластичности остварења неутралног пословног добитка је **26,85 %** и има позитиван тренд, што показује да се Друштво налази у зони пословног добитка.

Финансијска моћ је могућност да се из пословног добитка плате камате, трошкови закупа и доспјела главница дугорочног кредита, а израчунава се по сљедећем обрасцу:

$$\frac{\text{Пословни добитак} + \text{трошкови закупа}}{\text{Трошкови камата} + \text{трошкови закупа} + \text{доспјела главница} * (1 - \text{пореска стопа})} =$$

Овај показатељ уствари представља могућност плаћања фиксних обавеза и он је износио преко 1, што значи да Друштво има финансијску моћ да плати фиксна задужења.

Рентабилност пословања је зарађивачка моћ, односно принос на уложена средства, што се израчунава стопом приноса (стопа поврата). Стопа приноса се добије из односа нето-добитка на

просјечни укупни капитал, на просјечни акцијски капитал или на просјечно уложену имовину и износила је по годинама:

- Стопа приноса на укупни капитал (return on equity, ROE) износила је:

Ред.бр.	Позиција	2015.	2014.
1.	Просјечни укупни капитал (Почетно стање+крајње стање)/2	14.859.962	14.419.548
2.	Нето-добитак/губитак	1.091.016	-210.187
3.	Стопа приноса (2/1*100)	7,34	0

- Стопа приноса на акцијски капитал износила је:

Ред.бр.	Позиција	2015.	2014.
1.	Просјечни акцијски капитал (Почетно стање+крајње стање)/2	9.603.944	9.603.944
2.	Нето-добитак/губитак	1.091.016	-210.187
3.	Стопа приноса (2/1*100)	11,36	0

- Стопа приноса на уложену имовину (ретурн он асетс, ROA) износила је:

Ред.бр.	Позиција	2015.	2014.
1.	Просјечно уложена имовина (Почетно стање+крајње стање)/2	16.235.158	15.642.808
2.	Нето-добитак/губитак	1.091.016	-210.187
3.	Стопа приноса (2/1*100)	6,72	0

У односу на остварене резултате из предходне године зарађивачка способност је знатно повећана.

Губитак исказиван у континуитету у претходним годинама прекинут је и Друштво је позитивно пословало.

Солвентност је способност Друштва да плати дугове не у року доспијећа, већ кад-тад, макар из ликвидационе масе. Рацио солвентности утврђује се као однос између вриједности пословне имовине Друштва и дугова (обавеза).

Код „Чистоћа“ ад рацио солвентности на дан 31.12.2015.године износи:

Пословна имовина/дугови = $(16.827.941 - 87.457) / (1.343.153) = 12,46$. Пословна имовина већа је од дугова 12,46 пута. Из тога произилази да је „Чистоћа“ ад високо солвентна и мале су могућности да јој се имовина смањи испод нивоа дуга.

24.4. Зарада по акцији и цијена акција

Зарада по акцији представља однос нето-добитка који припада акционарима и пондерисаног броја акција у пословној години. Зарада по акцији износила је:

Ред.бр.	Позиција	2015.	2014.
1.	Нето добитак	1.091.016	0
2.	Пондерисани просјечни број акција	9.603.944	9.603.944
3.	Зарада по акцији (1/2)	0,1136	0

Овај показатељ мјери рентабилност по једној обичној акцији, односно показује расположиви нето добитак по акцији, који се може расподјелити акционарима у облику дивиденде или дијелом акумулирати, што ће зависити, прије свега, од одлуке скупштине акционара. Нето добитак по акцији је поуздан показатељ успјеха друштва, како за постојеће акционаре и управу друштва, тако и за потенцијалне улагаче, који намјеравају да инвестирају свој капитал.

Посљедња цијена акције је 0,68 КМ.

25. ОТКУП ВЛАСТИТИХ АКЦИЈА

„Чистоћа“ ад није у току 2015.године откупљивала или на други начин стицала властите акције.

26. ПРОЦЈЕНА ОЧЕКИВАНОГ РАЗВОЈА ДРУШТВА

Полазећи од чињенице да Друштво обавља послове у сектору привреде, који у многоне зависи од кретања на локалним тржиштима, као и због свих могућих непредвиђених ситуација, врло тешко је прецизно дефинисати, те у временски интервал смјестити поједине активности везане за очекиван развој и процјену тог развоја. Међутим, слиједећи пословну политику, Управа Друштва је цијенила да су најбитнији циљеви:

1. Повећати укупни годишњи приход кроз повећање броја клијената, на начин да се квалитетном услугом утиче на повећање кориштења услуга које Друштво врши.
2. Повећати коришћење расположивих ресурса.
3. Наставити са планираним осавременавањем постојећих средстава и опреме за рад, те спровођењем континуиране набавке истих, с циљем унапређења укупних услова за рад и обезбјеђења учешћа на свим тендерима за послове из дјелатности.

27. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита животне средине је један од приоритета „Чистоћа“ ад и проводи се у оквиру пословне политике Друштва. Рационално кориштење извора енергије и сировина, стална превенција негативног утицаја на околину и други фактори постављени су као обавеза свих запослених у Друштву.

Општи циљеви заштите животне средине, а који се тичу примјене мјера ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг, огледају се у подузимању и спровођењу:

- ✚ Мјера за спречавање емисија у ваздух (мјерење еквивалентног нивоа интензитета буке, редовно прање манипулативних и радних површина водом-нарочито у љетним мјесецима ради смањења концентрације прашине, озелењавање слободних површина-што доприноси очувању пејзажних вриједности и визуелном изгледу локације),
- ✚ Мјера за спречавање емисија у воду (прописно одвођење фекалних, оборинских и технолошко отпадних вода, одржавање у исправном и функционалном стању сепаратора масти и уља као и прописно одвожење на депонију муља насталог чишћењем сепаратора и таложника, прописно одлагање отпадног моторног, хидрауличног уља, отпадног уља за кочнице, као и издвојених количина уља које се црпе из коморе сепаратора),
- ✚ Мјере за спречавање емисија у земљиште (радне и манипулативне површине око пословних објеката изграђене су у чврстој изведби-асфалт и бетон, што обезбјеђује одговарајућу заштиту земљишта и подземних вода од евентуалног загађења),
- ✚ Мјере за спречавање и смањење чврстог отпада (отпад на локацији пословних објеката се прикупља и раздваја на мјесту настанка, те одлаже у намјенске посуде и контејнере, а потрошне пнеуматике, отпадни лимови и други метални отпад се одвозе на депонију, односно у предузећа која су овлаштена за рад са истим),
- ✚ Мониторинг основних елемената животне средине, а све у циљу успостављања континуираног праћења стања околне животне средине, те евентуалних негативних утицаја комплекса пословних објеката.
- ✚ унапређење односа запослених према очувању и заштити животне средине,
- ✚ унапређење односа према заинтересованим странама.

Сходно општим циљевима, а због постизања непрекидног унапређења заштите животне средине, „Чистоћа“ ад ће вршити редовне еколошке ревизије свих својих процеса, како би осигурала усаглашеност са одређењем еколошки освјештене и одговорне организације.

28. ИЗЈАВА О ПРИХВАТАЊУ СТАНДАРДА КОРПОРАТИВНОГ УПРАВЉАЊА

У циљу унапрјеђивања корпоративних односа између заинтересованих страна, који произилазе из важећих законских прописа и међународно прихваћених начела и искустава најбољих пракси корпоративног управљања, „Чистоћа“ ад Бања Лука у управљању, пословању, дјеловању и раду органа Друштва примјењује Стандарде корпоративног управљања.

Циљ Друштва је да сталном примјеном прописаних стандарда, као и добрим и одговорним управљањем и надзирањем пословних и управљачких функција Друштва, унаприједи конкурентску способност Друштва и обезбиједи повољнији амбијент за инвестициону активност.

Комисија за хартије од вриједности РС усвојила је нове стандарде корпоративног управљања који су објављени у „Службеном гласнику РС“ бр. 117/11 од 25.11.2011.године. Стандарди корпоративног управљања утврђени су на бази принципа корпоративног управљања усвојених од стране Организације за економску сарадњу и развој:

- осигурање основа за ефикаснију примјену принципа управљања акционарским друштвима,
- права акционара и кључне власничке функције,
- равноправан третман акционара,
- улога заинтересованих страна носилаца интереса у управљању акционарским друштвима,
- објављивање и јавност информација,
- улога и одговорност одбора.

Изјава о усклађености организације и дјеловања са кодексом понашања, односно стандардима корпоративног управљања усвојена је на дванаестој годишњој Скупштини акционара Друштва дана 29.06.2012.године одлуком број 1275-7/12.

**ВД ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА
Александар Бајић**